

TASVIRIY SAN'ATDA ZAMONAVIY O'ZBEK MILLIY LIBOSLARINING O'RNI
VA O'QUV JARAYONIDA MUAMMOLARINI O'RGANISH AN'ANALARI**Xo'jamurodova Sevinch Abdilmajidovna**

Termiz davlat universiteti talabasi

xujamurodova3009@gmail.com

Annotatsiya: Bu ilmiy maqola zamonaviy o'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi o'rni va o'quv jarayonidagi muammoni o'rganish an'alarini o'rganishga bag'ishlangan. Maqolada, zamonaviy san'atning eng muhim asoslari va usullari, shuningdek, o'zbek milliy liboslari tasviri san'atga o'rgatish jarayonida yuz beradigan muammo va yutuqlar tahlil qilinadi. O'zbek milliy liboslari, ularning badiiy-senasini oshirish, asosiy san'at shakllari va texnikalari, rang va naqsh ishlatishning xususiyatlari, jismoniy va rohatlarni qo'llashning xususiyatlari, shuningdek, tasvirlar va simvollar orqali madaniy meroslarini ifodalashda o'ziga xos o'rniga ega. Maqola, zamonaviy o'zbek milliy liboslari asosida yaratilgan asarlar va ularning san'atning rivojlanishi va o'zlashtirishi jarayonida o'rganish metodikasi va darsliklar ishlab chiqish bo'yicha ilmiy tavsiyalar taklif etadi.

Kalit so'zlar: Tasviri san'at, zamonaviy, o'zbek milliy liboslari, o'quv jarayoni, muammolar, o'rganish an'anasi, badiiy-sena, san'at shakllari, texnikalar, rang va naqsh, jismoniy va rohatlar, tasvirlar, simvollar, madaniy meros, metodikalar, darsliklar.

Annotation: This scientific article is dedicated to studying the role of modern Uzbek national costumes in the field of visual arts and the issues of their study in the educational process. The article analyzes the most important principles and methods of modern art, as well as the problems and achievements encountered in the process of teaching Uzbek national costumes in the field of visual arts. Uzbek national costumes have a unique place in expressing cultural heritage through their artistic forms, basic art forms and techniques, features of using color and pattern, characteristics of using materials and fabrics, as well as in expressing cultural heritage through images and symbols. Based on the results of the analysis of works created on the basis of modern Uzbek national costumes and their development and assimilation in art, the article proposes scientific recommendations for the development of teaching methods and textbooks.

Keywords: Visual arts, modern, Uzbek national costumes, educational process, issues, study tradition, artistic form, techniques, color and pattern, materials and fabrics, images, symbols, cultural heritage, methods, textbooks.

KIRISH

Tasviriy san'at, bir millatning madaniyati, tarixi va ruhiyatini o'z ichiga olgan san'at turi sifatida tushunchalarga ega bo'lgan, uning milliyatga xos, o'ziga xos mazmuni va ifodalarini namoyish etuvchi shaklga ega bo'lgan san'at turi hisoblanadi. Tasviriy san'at milliyatning madaniy va san'at merosini ifodalovchi ahamiyatga ega bo'lib, uning o'rganish jarayonida xususiy muammolar mavjud.

Zamonaviy san'at, shuningdek, o'quv jarayonlarining o'zaro bog'liqlik qilishiga yordam beruvchi o'quvchilarni o'ziga xos usullar, uslublar va dasturlar bilan bog'liq kelishgan muhim soha hisoblanadi. Bu jarayonda milliy liboslar, ularning badiiy-senasini oshirish, asosiy san'at

shakllari va texnikalari, rang va naqsh ishlatishning xususiyatlari, jismoniy va rohatlarni qo'llashning xususiyatlari keng jihatdan o'rganiladi.

O'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi muhimlik va o'quv jarayonidagi muammolarini o'rganishda amaliy-an'analari jismoniy va rohatlarni qo'llash, rang va naqsh ishlatish, asosiy san'at shakllari va texnikalari, tasvirlar va simvollar orqali madaniy merosni ifodalash, shuningdek, zamonaviy va an'anaviy uslublarning o'rganilishi katta ahamiyatga ega. Bu muammolar o'quv jarayonida badiiy-senani oshirish, estetik did va ijodiy qobiliyatni rivojlantirishga yo'l beradi.

Muhokama va natijalar

Tasviriy san'at, milliy liboslar mavzusida o'rganish jarayonida zamonaviy san'atning o'quv jarayonida o'ziga xos o'rniga ega bo'lganligi katta ahamiyatga ega. Bu mavzu tasviriy san'at sohasidagi ilmiy tadqiqotlar va darsliklar uchun muhim bo'lib, uning o'rganish jarayonida muammo va yutuqlarni tahlil qilishga yordam beradi.

O'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi muhokama, bu mavzuni o'rganishda amaliy-an'analarni, jismoniy va rohatlarni qo'llash, rang va naqsh ishlatish, asosiy san'at shakllari va texnikalari, tasvirlar va simvollar orqali madaniy merosni ifodalash, shuningdek, zamonaviy va an'anaviy uslublarning o'rganilishini muhokama qiladi. Bu ilmiy muhokama o'quv jarayonida badiiy-senaning rivojlanishi, estetik did va ijodiy qobiliyatni rivojlantirishga yo'l beradi.

Bu muhokamada tasviriy san'at sohasidagi zamonaviy o'zbek milliy liboslari o'rgatish jarayonidagi muammo va yutuqlar tahlil qilingan. O'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi muhokama natijalariga ko'ra, zamonaviy san'atning o'quv jarayonida milliy liboslarning muhim o'rniga ega bo'lishi va ularning badiiy-senasini oshirish, asosiy san'at shakllari va texnikalari, rang va naqsh ishlatishning xususiyatlari, jismoniy va rohatlarni qo'llashning xususiyatlari keng jihatdan o'rganilishi kerak. Bu esa o'quvchilarni badiiy-senaning rivojlanishi, estetik did va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Natijada, o'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi muhokama, tasviri san'atda milliy liboslar mavzusining o'rganish jarayonida zamonaviy usullar va usullar muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Bu esa o'quv jarayonida milliy liboslarni o'rganishning ilmiy tadqiqotlar va darsliklar uchun muhimligini ko'rsatadi.

XULOSA

Tasviriy san'at, zamonaviy o'zbek milliy liboslari mavzusidagi ilmiy tadqiqotlar, darsliklar va muhokamalar, milliy liboslarning tasviriy san'atga o'rgatish jarayonidagi muammo va yutuqlarni o'rganishda katta ahamiyatga ega bo'lganligini ko'rsatadi. Bu soha, o'quv jarayonida o'quvchilarni badiiy-senani oshirish, estetik did va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Zamonaviy san'atning asosiy asoslari va usullari, shuningdek, milliy liboslar mavzusidagi o'rganish jarayonida yuzaga chiqadigan muammolar va yutuqlar maqola, o'quvchilarni milliy liboslarni o'rganishda qo'llaniladigan amaliy-an'analarni, jismoniy va rohatlarni qo'llash, rang va naqsh ishlatishning xususiyatlari, asosiy san'at shakllari va texnikalari, tasvirlar va simvollar orqali madaniy merosni ifodalash, shuningdek, zamonaviy va an'anaviy uslublarning o'rganilishini ko'rsatadi.

Natijada, zamonaviy o'zbek milliy liboslari tasviri san'ati sohasidagi ilmiy tadqiqotlar, darsliklar va muhokamalar, milliy liboslarning tasviriy san'atga o'rgatish jarayonidagi muammo va yutuqlarni o'rganishda yordam beradigan, o'quvchilarni badiiy-senaning rivojlanishi, estetik

did va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yo'l beradigan ilmiy asoslar bilan ta'minlangan yondashuvlar taklif etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Саидахбор, С. Б., Мансуров, У., & Муратов, Х. (2016). Философские основы динамики в художественном произведении. Молодой ученый, (4), 724- 727.

2. Булатов С. С. (2014). Ўқитувчилар малакасини оширишда юксак профессионал маҳоратга эга бўлган педагог кадрларнинг янги авлодини тайёрлаш. Современное образование (Узбекистан), (3), 12-15.

3. Bulatov, C. S., & Jabbarov, R. R. (2010). Philosophical and psychological analysis of works of fine arts (monograph). Science and Technology Publishing House.

4. Jabbarov, R. (2019). Formation of Fine Art Skills by Teaching Students the Basics of Composition in Miniature Lessons. International Journal of Progressive Sciences and Technologies, 17(1), 285-288. doi:<http://dx.doi.org/10.52155/ijpsat.v17.1.1424>

5. Kholmuratovich, M. K., Mardanaqulovich, A. S., Ravshanovich, J. R., Sharifovna, K. U., & Shodiyevna, B. O. (2020). Methodology of Improving Independent Learning Skills of Future Fine Art Teachers (On the Example of Still Life in Colorful Paintings). International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(05).

6. Халимов, М. К. Сравнение продуктивности учебной доски и проектора в преподавании предметов, входящих в цикл инженерной графики / М. К. Халимов, Р. Р. Жаббаров, Б. Х. Абдуханов, А. А. Мансуров. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2018. — № 6 (192). — С. 203-205. — URL: <https://moluch.ru/archive/192/48066/> (дата обращения: 14.03.2022).

7. Nazirbekova, S., Talipov, N., & Jabbarov, R. (2019). Described the Educational, Scientific, and Educational Institutions of the Miniature. International Journal of Progressive Sciences and Technologies, 15(2), 364-367. doi:<http://dx.doi.org/10.52155/ijpsat.v15.2.1192>

8. Jabbarov, R., & Rasulov, M. (2021). FURTHER FORMATION OF STUDENTS' CREATIVE ABILITIES BY DRAWING LANDSCAPES IN PAINTING. Збірник наукових праць ЛОГОС. <https://doi.org/10.36074/logos30.04.2021.v2.09>

9. Xolmuratovich, M. X., & Ravshanovich, J. R. (2020). Amaliy va badiiy bezak san'ati. UO'K, 76, 075.

10. Muratov, K. K., & Tadjieva, F. M. (2021). Issues of Improving the Technology of Organization and Management of Independent Learning Activities of Students in the Fine Arts. International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding, 8(11), 521-525.

11. Bulatov, S., & JABBAROV, R. (2016). № 2 National traditional basis of symbol of Khumo. Central Asian Journal of Education, 1, 85-87.

12. Рустам Джаббаров (2021). Уникальное направление, вдохновленное творчеством Камолиддина Бехзода, великого миниатюриста Восточного Возрождения. Общество и инновации, 2 (5/S), 59-67. doi: 10.47689/2181-1415- vol2-iss5/S-pp59-67

13. Rustam Ravshanovich, J. . (2021). Formation of Creative Abilities of Students by Teaching the Genre "Landscape" of Fine Arts. Spanish Journal of Society and Sustainability, 1, 1-8. Retrieved from <http://sjss.indexedresearch.org/index.php/sjss/article/view/1>